

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
conruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curaçao. — Oranjestad.
JUAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

9 Feb. Maracaibo van Maracaibo.
9 „ Oranje-Nassau „ Amsterd.
14 „ Harrison „ Liverpool.
15 „ Glenfyne „ New-York.

CALENDARIO.

Februari.

8. DOMINGO. S. Juan di Mata v.
9. LUNA. St. Apollonia v. 1 m.
10. MARTES. St. Escolastica v.
11. RAZON. S. Severino abad.
12. HUEBES. Stoc. Martinus di Japon.
13. BIERNES. St. Catalina di Ricci v.
14. SABBA. S. Valentin m.

STAND DER MAAN.

N. M. 14 Feb. 9 ure 46 m. P. M.

Opkomst der Zon:

10 Feb. 6 ure 10 m.

Ondergang der Zon:

10 Feb. 5 ure. 50 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

10 Feb. Maracaibo naar Maracaibo.
11 „ Oranje-Nassau „ Holland.
18 „ Maracaibo „ Maracaibo.
18 „ Valencia „ New-York.

DROOMEN EN WERKELIJKHEID OP CURAÇAO.

Het getuigt van liefde voor Curaçao en zijne bevolking, dat zooveel — in deze Kolonie zoo-
wel als in Nederland — zich de
grootste en schoonste voorstellin-
gen wilden vormen van het Cu-
raçao der toekomst. Het Curaçao
van den tegenwoordigen tijd im-
mers telt niet meer mede onder
die rijk gezegende gewesten, waar
de handel en zijne oudste doch-
ter: de welvaart eenen troon heb-
ben opgeslagen. Allen erkennen
en ondervinden het hier op ons
Eiland zelve. Zal die stoffelijke
welvaart ooit wederkeeren? Zal
Curaçao, dat als een feniks op
zijn specerijen-bed den slaap des
doods is ingeshuimerd, als een an-
dere feniks eenmaal verrijzen? —

In November van verleden jaar
maakten wij met een paar woor-
den gewag van de gouden droom-
men, waarin de toekomst van Cu-
raçao aan velen verschenen is.
„Geen plek ter wereld, die zoo-
veel aanspraken kan doen gel-
den om een land van melk en
„honig te worden! Immers,
„trotsch was Curaçao altijd op
„zijne ligging, die het een na-
„tuurlijk aanknooppingspunt doet
„zijn tusschen de honderden ei-
„landen Boven den Wind en de
„rijke Zuid-Amerikaansche ge-
„westen; vol blijde verwachting,
„zoo heet het, ziet men hier uit
„naar de voltooiing van het In-
„ter-oceanisch kanaal van Pana-
„má, van waar de zegeningen van
„wereldhandel en wereldbescha-
„ving naar onze haven heur weg
„wel zullen vinden; de haven
„zelf is de aangeboren glorie van
„ons Eiland: de tijd is nabij, dat
„men balanders, goeletten, schoe-
„ners, brikken en stoomschepen
„met een bosch van masten op
„hare veilige wateren zal zien
„wiegelen; eindelijk een droog-
„dok in 't verschiët — en wat
„blijft er voor Curaçao nog te
„wenschen over?....”

Zonder noodzaak iemand de zoe-
te bedwelming van zulk een Oos-
terschen droom te ontrooven en
hem tot de nuchtere, pijnlijke
werkelijkheid op te roepen, is meer
dan wreed. Toch konden wij het
niet verheelen, „dat droombeel-
„den van eene zoo zalige toe-
„komst het minst door de Cura-
„çonaars-zelfen gekoesterd wor-
„den.” Maar thans schijnt het
oogenblik aangebroken, dat de
waarheid hare rechten moet doen
gelden tegenover de vleierende en
ijdele inbeeldingen die men koes-
terde van Curaçao's toekomst.
Wij wilden de eerste niet wezen,
om den waren toestand van het
heden noch de allerwaarschijnlijk-
ste toekomst van Curaçao voor
het nieuwsgierig en onbevoegde
oog der wereld bloot te leggen:
een profet immers is allerm minst
in zijn eigen land geëerd. Even-
wel de sluier is thans opgelicht,
en wel in een officieel rapport,
„betrekkelijk de wenschelijkheid
en mogelijkheid van den aanleg
van een droogdok alhier door par-
ticuliere krachten”, welk rapport
op 21 November 1884 aan het Be-
stuur dezer Kolonie werd aange-
boden en van Bestuurswege den
30sten Januari ll. is openbaar ge-
maakt. Hoogst belangrijk is voor
ieder Curacaonaar en voor elk-
een, die onze Kolonie met zijne
belangstelling vereert, de hoofd-
inhoud van genoemd rapport;
onze lezers hebben daarom ten
volle recht, dat wij er hen mee
in kennis stellen.

Ook op Curaçao, kan men zeg-
gen, leeft alles van den handel.
Maar hoe kan de strijd om het
leven hier gevoerd worden, wan-
neer die handel zelf zijn levens-
kracht met den dag voelt afne-
men! „Hoort men in den laat-
sten tijd de geheele wereld over
stilstand en achteruitgang klagen,
met het meeste recht voorzeker
stemt de Curaçaosche handel in
het koor der klaagliederen in.”
Aldus het Rapport. En tot be-
wijs!

In 1874 bedroeg de opbrengst

der belasting op den invoer —
aan 1% invoerrecht — f 75,057;
in 1879 daalde deze som tot
f 50,744, en in 1883 — ondanks
1% verhooging van invoerrecht
— was de opbrengst wederom
verminderd tot f 41,519 „ gelijk-
staande met eene opbrengst van
ongeveer f 33,500 aan invoerrecht
van 1%.”

Deze noodlottige toestand van
den handel hier op Curaçao mag,
helaas! niet worden toegeschre-
ven aan oorzaken van tijdelijken
aard. Die achteruitgang is ook
niet alleen toe te schrijven aan de
algemeene malaise, noch ook aan
de heffing in Venezuela van 30%
inkomende rechten voor al wat
uit de Antillen wordt aangevoerd;
„dit zou den Curaçaoschen han-
del de energie schenken, om met
moed en volharding en in het ge-
grond vooruitzicht op eene betere
toekomst, deze slechte tijden te
doorworstelen. Maar helaas, dit
is zoo niet!”

„Door de gewijzigde omstan-
digheden heeft de handel op Cu-
raçao zijn reden van bestaan ver-
loren.” Klemmend is de reden,
welke deze droevige stelling moet
bewaarden. Curaçao immers
heeft uit zich zelve geene no-
emenswaardige voortbrengselen, die
elders op de markten kunnen ver-
schijnen. Den naam van handels-
plaats verdient het evenmin, als
men dien zou willen rechtvaardigen
door den invoer voor eigen
consumtie; „daarenboven, bij het
voortdurend afnemen der welvaart,
neemt deze invoer voortdurend af.”

Na den uit- en invoerhandel
komt eindelijk ook de laatste soort,
namelijk de tusschenhandel, ter
sprake. Wie de geschiedenis kent
van Curaçao, weet maar al te
goed hoe met den bloei van dien
tusschenhandel niet alleen de bloei
van Curaçao maar zelfs zijn we-
zen en bestaan als handelsplaats
geheel verknocht en vereenzel-
vigd was. „Slechts als tusschen-
persoon tusschen den Europee-
schen en Amerikaanschen handel
en den handel der Noord-Ooste-
lijke Zuid-Amerikaansche Staten,

vooral van Venezuela, kan Cura-
çao in de handelswereld eene
gunstige positie innemen.

„Nu behoeft het hier wel niet
herhaald, dat ten gevolge der ver-
meerderde en versnelde verbinding
door stoom en electriciteit de tus-
schenhandel overal hoe langer hoe
meer verdwijnt. Maar in meer
dan gewone mate is dit hier het
geval.” Voor dengene, die min-
der van nabij met onze toestan-
den bekend zijn, behoeft het voor-
gaande eenige opheldering.

Daar was een tijd, dat de na-
burige Republiek Venezuela een
broeinest kon geheeten worden
van revolutiën. Die onlusten en
burgeroorlogen schrikten natuur-
lijk den handelaar in Europa en
Amerika af, om aan dat land cre-
diet te schenken. Handelshuizen
treft men evenmin in een rijk aan,
waar de hoofdvereischte van den
handel: recht en rechtszekerheid
verre te zoeken zijn. „Toen was
Curaçao én door de ligging van
dat eiland én door de bekendheid
zijner kooplieden met de Zuid-
Amerikaansche toestanden de aan-
gewezen plaats voor eenen niet
onbelangrijken tusschenhandel.”

„Sedert echter in die republiek
krachtiger en met meer stabiliteit
werd geregeerd, nam het vertrou-
wen in den handel dáár natuur-
lijk toe, vestigden zich hoe lan-
ger hoe meer vreemde handelshui-
zen, namen de stoombooten de
Venezuelaansche havens hoe lan-
ger hoe meer in haar vaarplan
op, en zonden de Europeesche en
Amerikaansche handelshuizen hun-
ne agenten rechtstreeks naar die
havens, zonder zich, zoo als vroe-
ger, tot den Curaçaoschen handel
als tusschenpersoon te beperken.”

Ziedaar „de gewichtigste oor-
zaak van het verval van Curaçao's
handel.” Niemand zal durven be-
weren, dat aan dezen deerniswaar-
digen toestand van Curaçao een
einde zal gemaakt worden door
de opheffing der 30% invoerrecht
in Venezuela. „Ofschoon die op-
heffing zeer zeker in eenige mate
hier hare gevolgen zou doen ge-
voelen, de heffing van die belas-

ting was niet de *hoofdrede* van onzen toestand, de opheffing er van zou dien toestand niet doen verdwijnen."

"Onder die omstandigheden was het zeker natuurlijk dat men hier reeds lang reikhalzend naar nieuwe bronnen van welvaart omzag, en daarbij met eenige hoop het oog vestigde op de gevolgen van de doorgraving van de landengte van Panama. En hoe verblijdde men zich, dat ook in het moederland de eventualiteit werd in het oog gehouden, dat uit die doorgraving voor Curaçao zou zijn partij te trekken, en dat Curaçao in dat geval op hulp en steun uit het moederland kon rekenen. Met hoeveel vreugde werd hier de voorspelling ontvangen, waarin men Curaçao als het Westersch Singapore begroette! Spoedig bleek het, dat het niet bij welmeenende woorden zou blijven, dat het Bestuur zelf het initiatief zou nemen."

Tot hiertoe zagen wij, dat uit den aard der zaak Curaçao geen rechtstreeksch voordeel kan trekken van de vermeerde scheepvaart in zijne wateren noch van de uitbreiding des handels in de naburige landen.—Het volgende gedeelte van bovengenoemd Rapport behandelt een der middelen, die men noodig geoordeeld heeft om toch zooveel mogelijk van „het kanaal van Panama" partij te trekken.

(Wordt vervolgd.)

Iglesia i Ciencia.

Na *Turin* nan ta scirbi asina: Nos Exposicion general a ganja rekementoe i speranza di hopi homber sabir liberal. Nan a corda di mira e exposicion sirbi pa fama i gloria di *Joven Italia*, (Italia nobel) coe su school i schoolmeester sin religionnan, i al contrali atrobe tabata klaar manera solo merdia, koe ni Iglesia ni su sirbidornan ta enemigoe di ciencia berdadera.

Asina ta; n'e exposicion-al elero (padernan) católico a ocupa coe honor di promer lugar den fisica (natuurkunde), astronomia i estudio di meteorologia (ciencia koe ta trata di toer kiko ta paré den aire).

No menos di *binti cinco* pader italiano a manda n'e exposicion varios instrument, boeki, i otro obra importante, koe ta doena testimonio di nan conocementoe i experienci extraodinario. Na cabez di seccion di fisica ta brilja pader *Denza* di orde di Barnabita, fundador i director di observatorio di Moncalieri, scirbidor di observacionnan di mas interesante riba strea koe corre i riba otro cosnan di cielo (cuerpo celeste) koe ta doena luz. Pa su capacidat sobresaliente *Pader Denza* tabata scóhé pa president di comision extraordinaria di e exposicion.

Pader Bertilli, di mees orde, director di establecimientoe di agrimensura (ciencia koe ta trata di midimentoe di tera) cerca colegio *La Querce* na Florencia, a manda varios instrument admirabel i algun estudio importante riba aurora boreal, (luz di noord).

Pader Philippi Cecchi, di reunion di school cristiannan, a manda algun instrument k'e mees a inventa pa studia temblor di tera.

Mercalli, profesor di seminario di Monza, a studia coe un exactitud asombroso riba fenómeno di volcannan, i a manda algun carta masjar juist di ultimo temblor di Italia, i principalmente di e terribel disgracia di Ischia.

Rev. Maximiliano, director di observatorio di Venecia a apliké coe masjar bon éxito riba estudio di lamar. El a pone na exposicion un

mididor di lamar eléctrico, koe ta marca diferente hundoe di lamar; algun carta koe ta moestra crecimentoe di lamar den golf di Venecia i influencia di diferente biento-al den; varios estudio di meteorologia i trocamentoe di weer, etc., etc.

E particularidadnan-aki ta moestra coe abundancia, koe pader i frailenan, awor meescos koe den edad media, lugar di nan cultiva ignorancia i di tien miedoe di progreso di ciencia—manera liberalnan ta mantene coe obstinacion—nan ta presenta hasta na cabez di movimientoe científico. Mientra hopi liberal, koe ta parece sabir, ta busca i perta di toer manera pa contradici Escritura Santa i blasfema Providencia di Dios, padernan ta studia lamar i cielo i toer fenómeno di naturaleza, pa doena prueba na e hende di error i sin fenan, koe religion católica no ta hui ni contradici e berdadera ciencia!

Aruba, 29 Januari 1885.

Ultimoe dianan hopi hende stranjer a bini haci un visita na Aruba. E vapor hoelandes a keda un dos dia anera pabao di nos isla i su hendenan a ficia bai bini masjar bez den tuo-boat baha na tera. Dia-Sabra pasar e vapor a sali bai Curaçao.—Awé ocho dia Senjor *C. M. de Haseth* su *Essex* a bintre pa nos e Ilustrisimo Senjor Obispo *Mgr. H. J. A. van Erijk* coe su asistent *Rev. Pater J. Onderwater*. Ta un contentoe pa toer Católico nan di por ricibi den meimei di nan e Ilustre Cabez di Vicariatoe di Curaçao, koe sá bini semper coe hopi bendicion spiritual pa pueblo católico di Aruba. Asina su Ilustrisimo a haci diá-Sabra caba un visita pastoral n'e plantage *Savonette*, camina tien un sorto di school ó cas di Catesaci, koe toer diá-Domingoe sá troca na un cas di Dios, pasobra *Rev. Pater F. Helling* ta ofrece aia e dianan-ai Santo Sacrificio di Misa. Hendenan di *Savonette* a jena masja den e Cas humilde-ai, ora Senjor Obispo a bin bisita e lugar i papia coe nan palabra duci manera di un tata i splica nan un ó otro berdad di nos Santa Fè. Coe hopi devocion 117 Católico di *Playa* hon sinjar i santamente preparan a ricibi diá-Domingoe pasar Sacramento di Confirmacion den misa. Na Noord ta confirmar 81 Católico den cas di Pastor, por via koe ta algun luna caba, koe e bon parochianonan di Noord ta juda nan Pastoor masja den trahamentoe di un misa mas grandi i mas boenita coené di promé, i mientra tantoe Pastorie ta trocar na un misa. *Santa Cruz* tabatien 98 hende pa confirma, i toer caminda di Aruba tabata un gustoe di mira e gran devocion, e orde i santa alegria di esnan koe a bin ricibi Sacramento di Confirmacion foi man di Obispo.

Antajera mainta a jega aki na Oranjestad e goelet „*Minerva*" di Senjores *Curiel-Capriles*. Dos Senjores Ingles a bini coené bai bisita *Buchirobana* i otro lugarnan di nos Isla, i pa bai examina com ta cuen-ta di mina di oro-nan, di trabaonian koe, ta hopi tem caba, a keda para, i di mákinanan bandonar.

Tantoe o bisita como e examen-al por tien masjar bon consecuencia pa hendenan di Aruba. Siguramente nos toer sabi, koe ya algun mina a cai caba, koe hopi trabao-foesnan di Compania a plama bai dristui i koe mas parti e mákinanan a danja sin por dresa mas; sin embargo ta parece, koe bal la pena ainda di haci un examen serio pa haja di sabi com nan por bolbe coemiza e cobamentoe di oro.

Segun hende dici tien oro aki, i wel na abundancia; esai si ta un axioma: un cos koe no tien duda di dié! Di manera koe tien lugar, camina nan sá saca foi e piedra kwarts hasta 4 once cada ton. Awor nos a jega di tende, na Australia Companianan sá traha coe masjar succes, si nan ta saca na oncenoe-ma foi un ton di e piedranan-ai. Pesai, ora direccion di e Compania-al bin ta bon reglar, i koe e direccion coemiza traha coe bon cono-

cementoe di es tera-aki i su hendenan, i tambe coe bon tratamentoe di trahadornan, nos no por larga di probacha hopi ainda di e rikeza soondirnan di Aruba. Corda, com nos hendenan tien mester di trahao i coeminda! Tempoe ta pertar i maisji ta mancaron, loontji ta masjar nada — hasta den es dianan aki di Januari caba nan a bin trece di foi tera cientoe pa cientoe baril di harinja; i koe no tabata pa e condicion desgraciado di nos isla, nuncu un cos asina por a sosode na tem di anja mees!

Awé mainta *Essex* a sali foi Aruba trobé. Senjor *C. M. de Haseth* a bini e mees pa busca Ilustrisimo Senjor Obispo coe dos Padernan: *Rev. J. v. Baars*, pastoor di Noord, i *Rev. J. Onderwater* di Curaçao mees. Dios i la Birgen Santisima doena nan un bon biage!

(Tien otro particularidad ainda, koe pronto lo nan por leza den „*Amigoe*" tambe.)

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

(Bekendmakingen.)

Gouvernements-besluiten.

Curaçao, den 30n Januari 1885.

Met ingang van 1° Februari 1885.

- 1° Aan den Heer *H. C. Willemsen*, Griffier van het Kantongerecht, waarnemend iker en rooi-meester alhier, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de gemelde betrekkingen verleend, onder toekenning van pensioen.
- 2° Benoemd:
 - a. tot Griffier van het Kantongerecht alhier de Heer *J. Muller*, te Commies, thans belast met de waarneming der gemelde betrekking;
 - b. tot ten Commies, de Heer *P. Faurup*, griffier bij het Kantongerecht enz. op *Bonaire*, thans werkzaam ter Griffie van het Hof van Justitie alhier; met bepaling, dat hij voorloopig ter voormelde Griffie werkzaam zal blijven;
 - c. tot Griffier van het Kantongerecht, tevens belast met de functien van Notaris, Hypotheekbewaarder, Adjunt-Iker en Scheepsmeter, zoomede met de werkzaamheden van Koloniale schrijver op *Bonaire*, de heer *J. B. Gravenhorst*, klerk, belast met de waarneming van de voormelde betrekkingen;
- 3° Bepaald dat de Heeren *J. Redding de Wolff* en *A. L. S. Muller* voorloopig belast zullen blijven respectievelijk met de waarneming der betrekkingen van Iker en Rooimeester.

Curaçao den 6n Februari 1885.

De detachering naar het eiland *Bonaire* van den Officier van gezondheid 2e klasse *Dr. C. A. Rath* met nog een maand verlegd.

In stede van den Schutter *René Pietersz*, lid van den Schuttersraad voor 1885, die tot korporaal is bevorderd geworden, benoemd tot lid van dien Raad de Schutter *L. P. van Kleunen*.

Ingevolge eener heden ontvangen aanschrijving van den Minister van Koloniën wordt hierbij op last van den Gouverneur ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat tengevolge van de verwerping door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het wetsontwerp, waarbij door de Regeering een subsidie werd aangevraagd ten behoeve van de Internationale Tentoonstelling te *Antwerpen*, er van Regeeringswege geen inzending kan plaats hebben.

— *Vrijdag* morgen had een scheepsjongen van de bark *Momo*, varende van Bonaire op Curaçao, ter hoogte van Oostpunt het ongeluk, bij het waterscheppen uit zee door een hevigen golfslag overboord gerukt en weldra een prooi der golven te worden.

Aruba, 30 Januari 1885.

Ons eiland, anders zoo stil en bijna onopgemerkt door den vreedelinge, heeft vooral in de laatste helft dezer maand over zich zelf verwonderd gestaan, dat zoovele en zoo vele-kei personen van verre konden komen om met belangstelling zijnen grond te betreden. Een paar dagen lang, tot 24 dezer, lag *Zr. Ms. Stoomschip Tromp*, Kommandant Kapitein ter Zee *P. ten Bosch*, op eenigen afstand van de reele ten anker. Velen dachten, dat er opmetingen zouden gedaan worden van de zandplaat ten zuiden van de Salinja, daar geen enkele kaart van die gevarlijke plaats nog aanwijzingen heeft gegeven. Dit werk moet echter later hetzij door *Z. Ms. Alkmunt*, hetzij door de reeds in aantocht zijnde *Bonaire* verricht worden.

Een ander bezoek gold meer onmiddellijk den katholieken bewoners van Aruba. Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid *Mgr. H. J. A. van Erijk* kwam *Vrijdag* 's morgens 23 Januari per goelet *Essex*, toebehoorende aan den Heer *C. M. de Haseth*, alhier aan, ten einde aan de katholieken het H. Sacrament der Vormsels toe te dienen. Deze verhevene plichtigheid had plaats op Zondag in de R. K. Kerk aan de *Playa*, welke bediend wordt door den *Z. E. Heer A. van Koolwijk*. Aan 117 geloovigen werd het H. Vormsel hier toegediend.—Daags daaraanvolgende hadden 81 geloovigen van de gemeente aan den Noord het geluk dat H. Sacrament te ontvangen. De H. Dienst werd gehouden in de zaal der woning van den *Z. E. Pater J. v. Baars*, die ijverig door zijne gemeentenaren geholpen wordt in het bouwen van een nieuw kerkje. Nog dienzelvden avond vertrok *Z. D. Hoogwaardigheid* naar de gemeente van *Santa Cruz*, bediend door de *Z. E. Paters A. van Baars* en *F. Helling*. Gedurende de H. Mis werd *Z. D. H. Monseigneur* geassisteerd door de *Eerw. Paters F. Helling* en *J. Onderwater* en, bij het toedienen van het H. Vormsel aan 98 geloovigen, door genoemde *Eerw. Pater* alsmede door den *Z. Eerw. Heer A. v. Koolwijk* aan de *Playa*.

Ook te *Savonnette*, waar voor de talrijke geloovigen hier plaats een klein gebouw is opgetrokken, dat gedurende de week tot het geven van Catechismus en het houden van school, en des Zondags voor den H. Kerkdienst gebruikt wordt, heeft *Z. D. H.* een bezoek gebracht. De arme bevolking kwam van alle zijden toescellen op het bericht, dat hunne Doorluchtige Bisschop ook deze nieuwe gemeente met zijne tegenwoordigheid was komen vereeren. Opgetogen luisterden zij naar een korte onderrichting en vaderlijke opwekking en aanmoediging van hunnen opperherder. Gewis, meer dan elders in het Vicariaat van Curaçao wordt daar op *Savonnette*, waar van de moeilijke bediening aan den *Eerw. Pater Helling* is toevertrouwd, de profetie in vervulling gebracht: „*Aan de armen wordt het Evangelie verkondigd*."

Heden morgen ten 7 ure kwam de goelet *Minerva*, van den heeren *Curiel-Capriles*, hier te Oranje-stad aan. Twee Engelse heeren Ingenieurs stapten aan wal. Na een kort bezoek ten huize van den hartelijken en gastvrijen heer *Gezaghebber* vertrokken zij in de richting van *Buchirobana* om aldaar en elders op dit eiland de zaak der Goudmijnen en der Goudmijn-Compagnie te onderzoeken. Algemeen hoopt men, dat de uitslag van dat onderzoek zoodanig moge wezen, dat de werkzaamheden weder hervat zullen worden, en nu door een wijze organisatie voor de derde maal en voorgoed een rijke bron van welvaart voor Aruba zal geopend worden. Vooral dit jaar heeft Aruba een treurig vooruitzicht. De oogst is overal zoo goed als geheel mislukt. Dat in deze maand Januari reeds honderden zakken meel van buiten zijn ingevoerd, schildert genoeg den droevigen toestand van dit eiland en zijne bewoners.

De *Minerva* bracht de tijding mede, dat heden avond ook de *Essex* wederom in deze wateren zou aanwezig zijn. Inderdaad kwam de heer *C. M. de Haseth* des namiddags reeds met zijn vaartuig te Oranjestad aan. Aan boord bevonden zich de *Eerwaarde Heer Predikant H. F. Hamelberg*, *Mevrouw C. Gaerste* en zoon, *Mejufvrouw D. Gaerste*, alsmede twee der „*Professoren uit Nederland*": de heeren *R. Martin* en *J. R. H. van der Poll*. Wij twijfelen niet, of Aruba — met zijn bergen en heuvelen van graniet, met zijn schilderachtige valleien, met zijn talrijke Indianen-kampen, met zijn guano en goud — zal den arbeid van geologische en zoologische navorschingen dier heeren ruimschoots beloonen.

Het einde van elk bezoek, dat aan Aruba gebracht wordt, is natuurlijk het vertrek der bezoekers zelve. Z. D. H. Monseigneur H. J. A. van Ewijk ging heden morgen ten half tien ure scheep naar Curaçao; de Eerwaarde Pater J. v. Baars en J. Onderwater vergezelden Z. D. Hoogwaardigheid. De Hemel schenke hun allen een behouden aankomst in de haven van Curaçao.

Nog moeten wij melding maken van een laatste lading der *Essex* — in 10 kisten versierd — van voorwerpen op Curaçao. Belangrijk en inzonderheid op Aruba verzameld door den Z. E. Heer A. v. Koolwijk. Pastoor te Oranjestad, en door Zijn Eerwaarde een geschenke aangeboden aan het „Ethnographisch Museum” te Leiden. De Z. E. Heer v. Koolwijk, die Lid is van het Nederl. Handels-Museum en Eeredid van de Nederl. Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, heeft hierdoor nogmaals getoond, hoezeer hem, den waardigen R. K. Priester, ook de bloei van Nederlandsche Nationale instellingen en de eer van de Koninkrijke Curaçao ter harte gaan.

ROME, 10 Jan. — De Heilige Vader, zegt de *Weekly Register*, heeft een aantal van 1.600 pond st. gezonden ten behoeve der noodlijdenden in Spanje ten gevolge der jongste aardbevingen. Een vorstelijke gift, waarvan die haarsgelijke niet gevoond heeft! Toen deze vaderlijke weldadigheid des Pausen was bekend geworden, haastte zich Koning Alfonso zijne betrekkelijk geringe schenking te vermeerderen, zoodat nu de geheele Koninklijke Familie van Spanje te zamen bijna de som van 2000 p. st. gestort heeft.

— De Correspondent van de *Times* uit Rome maakt gewag van de vele zelfmoorden die in de Eerwige Stad gedurende de laatste jaren plaats hebben. Elke week telt men dergelijke gevallen: somtijds meer dan een geval op een enkelen dag.

PARIS, 20 Jan. — Admiraal Peyron, minister van Marine zal den 25 a. s. afreden. Op dien dag zal ook het bestuur van het departement van Koloniën met dat van Koopland vereenigd worden.

— Zondag 11. heeft de buitengewone vergadering aan het ministerie van Oorlog meer en meer het gehoor aan de geruchten versterkt die in omloop waren, alsof Turkije zich in de Egyptische aangelegenheden gaat mengen. Grooter nog werd de onvrede, toen men vernam, dat Engeland besloten is, zich tegen elke dergelijke interventie te verzetten.

MADRID, 19 Jan. — Herhaaldelijk hebben er in Spanje nog aardbevingen plaats. De strenge winter doet den nood en het lijden der slachtoffers nog hooger stijgen.

DUBLIN, 19 Jan. — De stoomboot *Admiral Moorson*, varende tusschen Dublin en Holy-head, is gezonken met een verlies van 16 menschenlevens.

LONDEN, 24 Jan. — Drie ontploffingen van dynamiet hadden heden in het Parlements-Huis en in den Tower bijna gelijktijdig plaats. Er heerste alhier de grootste verslagenheid. De aangerichte schade is zeer groot. De eerste ontploffing geschiedde in het onderaardsche gewelf van de *Westminster-Hall*, de tweede in de *Vreemdelingen-galerij* tusschen het Huis der Gemeenten, en de derde in den *Witten Tower*. Wegens den Zaterdag bevonden er zich talrijke bezoekers, waarvan 16 letsel bekwamen. De politie sloot onmiddellijk den Tower en onderzocht de aldus aangehouden bezoekers. De kral van de uitbarstingen was vreemd. Het groote venster werd verbroosd. De stoel, welken de heer Gladstone in het Lagerhuis gedurende de zittingen bezet, werd vernield, en vier personen in de nabijheid der *Vreemdelingen-galerij* werden zwaar gewond.

EGYPTE.

Uit Soudan werd (23 Jan.) gemeld, dat 10.000 opstandelingen in de nabijheid van Metammeh een aanval gedaan hebben op een Engelsch carré, waarbij zij 800 man aan dood en evenzoveel aan verwonden verloren. De Engelschen verloren 9

officieren: onder hen bevond zich ook Kolonel Burnaby. Deze nederlaag zal, volgens generaal Stewart, den vijand wel ontmoedigen. De houding der manschappen van generaal Stewart wordt door Lord Wolseley ten hoogste geprezen. De aanval der Arabieren geschiedde onverhoeds: hier en daar werd met verwoedheid en man tegen man getreden. Reeds in den aanvang van het gevecht werd Generaal Stewart gewond.

— Toch is men in Engeland zeer bekommerd voor de toekomst, daar het sneuvelen van zoovele officieren — 10% van de manschap — ongetwijfeld nadelig moet werken op de zedelijke kracht der troepen. Ook hield men het er voor, dat Gordon moeilijk meer gemeenschap zou kunnen onderhouden met Metammeh, nu Omdurman in de macht van den Mahdi is gevallen.

— Lord Wolseley zegt in zijne dépêche van 29 Januari, dat het den Engelschen na hevige gevechten gelukt is, zich ten Zuiden van Metammeh sterk te verschanssen, waardoor zij in gemeenschap kunnen komen met Generaal Gordon. — Daarop had er aan den Nijl een beslissende slag plaats, waarin der Britten onversaagdheid, vastberadenheid en fijnheid van tactiek de zege behaalden. De vijand verloor 3000 man, de Engelsche telden 104 gesneuvelden en 216 geblesseerden.

— Generaal Stewart heeft de gelukwensen van H. M. de Koningin en eene bevordering tot den rang van Generaal-Majoor ontvangen.

CHINA.

Zooals ons kortgeleden de telegrammen meldden, worden tegenwoordig in China de soldaten door Duitsche onder-officieren in de moderne wijze van oorlogvoeren onderdicht. Een telegram van 17 Januari wil ons doen gelooven, dat de Chinezen maar volstrekt niet in staat zijn, die lessen in de krijgskunde te volgen. — Wat de oorlogsgesindheid der bewoners van het Hemelsche Rijk betreft, dient men te weten dat de mindere klassen der bevolking gaarne den oorlog met Frankrijk zouden zien uitbreken: in de hoogere standen is men daarmede echter weinig ingenomen. — Het Gouvernement wil niets weten van het moderne en peperdure systeem van havenverdediging, dat de Duitschers het aanraden. — Uit Saigon werd den 24 Jan. bericht, dat er te Keelung hevige gevechten zijn gevoerd. Niet dan met hardnekkige verdediging en aanzienlijk verlies hebben de Franschen zich staande weten te houden.

Napoli (Napels) 19 Januari 1885

Mi muy apreciado Amigoe Cobi.

Manera mi a scribi bo, Cobi, luna pasas, lo nos bai Napels, pasobra nos a tende tantoe cos interesante di es tera, koe lo nos no por larga di bisita es stad fatimosoe tantoe lugar importante koe ta droemi rondo di die. Pa awor anto mi kier larga un banda pa un ó dos luna descripcion siguiente di Roma pa doña bo noticia di nos biaga muy interesante. Lo bo mira koe mi letter ta poco corrobore awé, i no asina netje manera coestumber. Ma Cobi, no spanta! mi no ta maloe, ni nervioso, ma mi manoe ta toer rascar. Si lo bo a cabá di leza es carta lo bo sabi di com. Awor na es carta-aki mi ta doña pa titel

CAPITEL.

Blaga di Ipi fol Roma té na Napels. Dia 6 Januari atardi na 4 ora, nos a dreña ferrocarril i coe vert (pasobra nos tabatien un *Diretto* (es ta un ferrocarril koe ta camina mas duroe i koe no sá stop tantoe bez) nos ta foi muraja i fortuna di Roma, pasa campagna Romano i liger nos ta na barrica di seroenan di Frascati, Albano, Genzano i Aricia. Un poco ainda i nos ferrocarril ta stop; nos ta na Albano, camina nos ta warda un minuut noema pa bai coe mees vert trobé adilanti.

„Velletri Signori! Velletri!” baw di es grito nan ta habri porta di nos wagen i tres jonkman ta dreña. Mi coe Govert ta baw groenja un poco, ma Maikie tabata con-

tentoe i mirando koe nos tabata contra es caballero nobonan, el dici: „O mas gran di compania ta, mas plezier nos por pasa. „Mi ta sigurá bo es tres caballeronan-aki „lo sirbi nos perfectamente” despues di a papia asina coe nos el ta haci su compliment pa es tres companjero nobonan, doña nan un mán cordial i coempra liger un *fiashetto* (bottel grandi di binja coral di Velletri coe dos tres bollette pan i algun huebo duroe. Maikie ta doña ebendador un papet di 5 lire balor di fl. 2.50 pa paga 1 florin. Ora cabez di stacion januar *Il capo di stazione* a mira esultado doña uné un seña i ta grita: „Partenza!” e bendador ta tarda pa doña placa trobé, maar ferrocarril no por warda i asina Maikie meste larga su 5 lire na manoe di e canaille! Un dies tres Jonkman, Luigi, ta papia habri coe Maikie: „E canaille ta roeman di e cabez di stacion „koe ta jama Antonio Pelucci, tabata un di „e ladronnan di mas grandi den anja 1867.” „Brigante Matador.” Maikie dice.

„Si,” Luigi ta responde „Matador mees i es humber a hera di moeri den nos manoe den anja 1866, ora nos a rondia a mondinan na frontera di *Frosinone*.”

„¿O di com?” Maikie dici. „Si” Enrico, un otro di nos tres caballero dici, „si nos tabata den e tempoe-aja den sirbici di *bersagliari*,” (hende mandar di gobierno pa cohé i mata e hende ladronnan.)

„Tuikerslah,” Govert ta grita, „¿i tal hendenan awor den sirbici di Gobierno italiano?” „Si” Luigi ta responde, „asina nan ta haci awor nan ta hata bon traktament, i no ta molestia gobiernoe mas.” „Gobiernoe-esai por ta” Maikie dici, „maar bangeronan si.”

Asina bo ta mira, koe bien liger Maikie i Govert a dreña den conversacion coe es tres jonkman, koe tabata jama *Enrico Palombella, Luigi Asciano i Cenzo Asciano* e dos último ta roeman. Ta duel mi koe té ainda, mas koe mi por comprende Italiano-caba, mi no por papia a lenga koe ta paré mi mas duei, koe lenga spanjol. Nos tres amigoe italianonan tabatien idea di bisita Napels, Vesuvius i otro lugarnan aja banda. Maikie anto no a mira maloe, ora el a bisa nos: „Mi ta sigurá bo, es tres caballeronan lo sirbi nos perfectamente.”

Mientra nos tabata conversa, ferrocarril ta camina coe un vert terribel. Na stad *Segni* el a tarda poco pa toema awa i awor el kier ta na tempoe na Capua, cende el meste jega 9 or precies; di *Segni* te *Castellante*, 15 kilometer distanti, el ta camina den 10 minuut; asina koe si un ferrocarril lo camina coe un tal vert den nos isla Curaçao, le bai di Oostpunt te Westpunt sasegi den 3 ora.

Na 9 or precies nos ferrocarril ta stop baw di grito „*Capua, Capua, 5 minuti*.” Nos no tabatien meste di sali, pasobra nos tabatien nos binja coe huebo duroe i nos por a wanta masjar duei té Napels. Na 9½ nos ta mira di alcuw e Seroe grandi *Vesuvio* coe su 5400 pin haltoe i de bez en cuando nos ta mira kluar den seur di anoehe su candela snbi coe golpi den laria. Gritoeman sin stop di *Vaggiatori Napoli-Napoli, Uscire!* — a larga nos comprende koe nos tabata na Napels. Tabata net 10.15 ora. E 3 jonkman, koe a bira liger nos amigoe, a moestra nos camina, a juda nos coe nos baul pa pasa deur di Donanen, pasobra muské no ta un frontera di tera, toch *cada* stad tien su balaster riba coeminda; asina koe, si bo ta bai di un lugar té na otro coe un 2 galinjo of otro coeminda, bo tien di paga un sorto di belaster. E ley ta existi na toer stad. Kende koe ta bini foi coemue i ta hiba p. e. su binja don stad, meste paga mas belaster coe binja mees ta costa na donjo — p'esai coeminda a bira asina caro i pobreza ta reina toer banda: Gobiernoe ta saca último placa foi sacoe di poberman pa mantene su mees i toer e sorto di brigantenan. Pober Italia. Bo ta mira toch, Cobi, koe ladronnan nunca ta bira rícoe.

Ma largá mi sigi conta. Liger Luigi a husta coe un *Vetturino* (giado di wagen) pa 1 lire 50 pa hiba nos na *Albergo di Genova*, un di Hotel di promer classe, den center di stad, no leuw foi Paleis di Rey i cerca lamar. Ta ai mees koe mi ta scribi bo es carta! Maikie kier a bai na *Albergo di Roma*, ma ora el a menta es nombor, toer 3 Italiano tabata grita unbé: „O no! aja ta muchoe cara e hendenan ta ladron: nos a bai aja un dia na 1869 i nan a larga nos paga 15 lire pa 1 kamer i un dia sool.”

Nos a jega bon-bon na nos hotel i lo ké nos por a mira i sinti caba tabata doña nos un bon impresion: mi ta bisa sinti també, pasobra cajanen toer ta trahar di

piedranan di *Vesuvio*, toer plat, pareuw asina koe wagenan ta bai duei, duei na caya. Promer coe koe mi a haci na hotel ta di pidi un bon coeminda koe tabata kluar un bez: wel nos por a mira bon, koe nos tabata den tera di *Macaroni*, pasobra den soppi, coe carni, den toer cos tabatien *macaroni*; nos 3 amigoe nan tabata goeli e *macaroni* i, Cobi, pa mi bisa berde, manera nan ta coe *macaroni* (i ta coestumber cerea toer Italiano). mi ta hata un poco vies, p'esai nunca lo mi no sinja coe bon *macaroni*, pasobra mi no ta stima e modo ai: nan ta choco pa i nan ta goeli noema koe bo ta tendesai di alcuw. Despues di un poco coembersacion i koe nos a huma un sigar *Cavour* i koe Maikie a seche un bon *forti* (sterki) nos tabata bai droemi.

Dia 7 Januari nos ta lamanta basta tempran, pasobra na caya nos a tende basta boroto caba. Banda di 7 or nos ta lamanta nos 3 amigoe i Maikie ta bai na nan kamer i ta puntra nan, si el kier bestel caba nau *Collazione* (nan koffie y pan).

„O no!” Enrico dici deur di schreeff di porta: „no! no! ta muchoe cara, nos ta bai na stad mees den un *Caffè* (Koffie huis).

Nos tabata warda un ratoe i nos a bai den stad. Pasando Paleis di Rey, nos ta jega na misa di S. Lucia, cende nos ta dreña pa reza: caba nos oracion nos a sali, i no alcuw foi ai, nos a dreña un koffiehuis januar *Caffè Reale*. Cenzo, un berdadero Italiano di cabez té na pia, toer biboe ta camina i ta zwaai su garotti den laria ta grita duroe *Cinque ombre di late bollente* — [5 koffie] i un boz schel i scherpie ta grita trobé *Cinque ombree di late bollente* sinjal koe garçons [muchu koe sa sirbi] a tende. Nos ta sinti rond di nos mesa di marmer [aja Cobi toer mesa ta di marmer den nos *Caffè Reale* tabatien mas koe 50 di e mesanan] papiando di ki manera lo nos parti nos dia: ma sin papia muchoe nos a larga nos cuenta na nos 3 amigoe koe algun bez a bisita Napels caba.

Ora nos 3 amigoe nan tabata bon-bon den nan coembersacion pa haci plan di parti biage di dia, nos 3 tabatien plezier di mira toer e boroto i tende e gritoeman na caya di e Italianonan: ma unbé nos ta tende *Enrico* den pleitoe coe un mucha, koe tabatien un baki coe prentji i boeki: ta parce koe Luigi no tabatien tantoe pacieneci, pasobra mi ta mira koe el ta lamanta, ta cohe e mucha na su carzon, ta hize den laria i ta toembé baw di grito abao. *Passa via birhonaccio* (Bai canaille.) Mucha ta cai contra un di e mesanan, koe tambe ta cai i ta kibra, i toer su prentji i boekinan ta pluma i ta boela.

Maikie ta puntré, ¿kiko a socedé? i Luigi ta respondé: „Oh! amigoe ta un di e canailjenan, koe ta camina coe toer sorto di prentji i boeki dishonestoe, coe pampela jeen di toer sorto di blasfemia contra Dios i Su S. Iglesia. Mi a bisé, koe el tien di bai, ma manera Spiritu maloe el no kier largá mi, i pa mi no tien uode di tira mi wowo riba e cosnan scandalosos mas, mi a cohé e mucha i mi a tiré huntoe coe su baki abao na suela.”

Maikie dici: „Bon! Bon! mi por mira koe bo tabata *bersagliere*.” — Sigur no!” Luigi ta respondé: „asina meste haci coe e sorto di hendenan.”

E mucha baw di zundramentoe i plegamentoe tabata ali foi *Caffè* — i ora el tabata leuw den caya mi tabata tendé papia ainda den su rabia: *Ti piglia un accidente! Abaso il Papa! Erviva il Liberalismo!* un beruot cohé bo! Afor coe Papa! Biba la libertad!”

Nos mester a harri ma toch jeen di compacion, koe un goben di 13 anja por ta danjar asina caba.

(E ta sigi.)

Voor de vele blijken van hartelijke belangstelling bij gelegenheid van ons huwelijk op 28 Januari 11. be-tuigen wij onzen oprechten dank.

Verhinderd zijnde persoonlijk afscheid te nemen van onze vrienden en bekenden, roepen wij hun bij dezen hartelijk ons vaarwel toe en bieden hun onze diensten aan te *La Guayra*.

Curaçao, 7 Februari 1885.

J. A. DE LEON — ELLIS.

TE HUUR.

Een net boven- en benedenhuis. Te bevragen bij

S. SCHEDELAAR.

